

**Мәдениет
марфологиясы: негізгі
элементтері және
құндылықтары**

Орындаған: *Ұсайын Мөлдір*

Магына

Дәстүр

- Бір ұрпақтан келесі ұрпаққа жеткен және тарихи қалыптасқан, және көп уақыт бойы белгілі бір бірлестікте сақталған әлеуметтік және мәдени мұраның белгілерін дәстүр деп атайды.*

- **Формалданған дәстүрдің белгілі бір орында, белгілі бір уақытта арнайы себеппен жасалынуы- *әдет-ғұрып* деп аталынады.**

Құндылықтар

- **Құндылықтар** деп адамдар мен әлеуметтік топтардың, қоғамның қажеттіліктерін қанағаттандыратын белгілі бір заттар мен құбылыстардың қасиеттерін айтамыз.

**Мазмұны жағынан
құндылықтарды шартты түрде
мына реттілікпен жіктеуге
болады:**

- *Виталдық құндылықтар*
- *Әлеуметтік құндылықтар*
- *Саяси құндылықтар*
- *Моральдық құндылықтар*
- *Діни құндылықтар*
- *Қоғамды қадірлеу*
- *Эстетикалық құндылықтар*

- ***Виталдық құндылықтар:*** өмір, денсаулық, тәнділік, қауіпсіздік, тұрмыс халі, адамның хал-жағдайы, күш-қуат, төзімділік, өмірдің сапасы, тәжірибелік прагматикалық, тұтынудың деңгейі және т.б жатады.
- ***Әлеуметтік құндылықтар:*** әлеуметтік орны, дәрежесі, байлық, мамандық, отбасы, сабырлылық, кәсіпқойлық, тәртіп, тәуекелге бел байлаушылық, әлеуметтік теңдік, жыныс теңдігі, үлкенге немесе болашаққа бағытталғандық, ұлттық теңдік.

- **Саяси құндылықтар:** сөз еркіндігі, азаматтық, бейбітшілік.
- **Моралтдық құндылықтар:** жақсылық, игілік, махаббат, борыш, намыс, шыншылдық, парасаттылық, әділеттілік.
- **Діни құндылықтар:** құдайға сенім, құтқарылу, рәсім, мешіт рахат.
- **Қоғамды қадірлеу:** еңбекқорлық, патриотизм, қоғам өміріне белсенді қатысу.
- **Эстетикалық құндылықтар:** әсемдік, идеал, стиль, үйлесімділік, дәстүрге бағыну, жаңалық, ерекше мәдениет, сырттан енгізілген модаға еліктеу.

*Осы айтылған негізгі
элементтерсіз мәдени өмір
мүмкін емес, олар қоғамның
рухани өміріне, әлеуметтік
өмірдің дамуына әртүрлі бағыт
беріп, қоғамдағы қажетті
реттілік пен тұрақтылықты
күшейтеді*

Назар салып тыңдағандарыңызға көп РАХМЕТ!